

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](#)

rouv. g. extrahit nos de ventre, Psal. 22.
v. 10. dans omnibus vitam & inspiratio-
nem, in ipso enim vivimus, & movemur,
& sumus, Act. 17. v. 28.

Adhuc hodiè est nobis in Patrem, ut
præsidium & tutelam, abundantiam, vi-
tam & benedictionem ab eo hauriamus,
2. Cor. 6. v. 18. Tandem nos perducet in
gaudium cœleste, quod nobis, & omnibus
electis à constitutione mundi paravit,
Matth. 25. v. 34.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus continetur
Regulis, quarum

1. *Patrem rite invoca*. Id Christus do-
cuit, non modò in Oratione Dominicâ:
sed & in Exordio hodierni Evangelii, ubi
inquit: Amen, Amen dico vobis, si quid
petieritis Patrem in nomine meo, dabit
vobis.

Nomen Patis cor ferit, quo Deum fa-
cile ad commiserationem mouere possumus,
ut dicat: Conturbata sunt viscera
mea super te, miserans miserebor tui, Jer.
31. v. 20.

Exemplum capite à parente corporali,
si is filio succenseret, ut eum à conspectu suo
propellat: simulac filius venit, & clamat:
Pater! cor suum paternum celare nequit,
ut parabolæ de filio prodigo probat, Luc.
15. v. 18.

Eodem modo Deus cœlestis Pater, no-
biscum agit. Non enim in perpetuum ira-
scetur, neque in æternum retinebit iram,
Psal. 103. v. 9. sed quando eum compella-
mus: Domine, Pater noster es tu, Esa. 64.
v. 8. exardent miserationes ejus, ut non fa-

ciat furorem iræsuæ, Os. 11. v. 8. sed grati-
am justitiae præferat, & in mediis tribula-
tionibus reminiscatur miserationum sua-
rum, & misericordiarum, quæ à seculo
sunt, Psal. 25. v. 6.

Imperator Augustus à Messalâ pater
patriæ salutatus, tantam inde lætitiam ce-
pit, ut per omnem vitam suam, non majori
se voluprate affectum, dixerit. Quoties
orationem Dominicam precamur, Deum
præclaro illo titulo insignimus, quod eum
Patrem nostrum appellamus. Id adeò ipsi
arridet, si ex fidei corde proficiscatur, ut
nō posit non exaudire & juvare nos. Quis
ex vobis patrem petit filius panem, num-
quid lapidem dabit illi? Luc. 11. v. 11.

Sed ut filios probos decet, geramus nos,
& in timore conversemur incolatus nostri
tempore æquum erit, 1. Petr. 1. v. 17. Ne
conqueratur Deus: Væ filiis perditis! de-
reliquerunt Dominum, blasphemaverunt
sanctum Israel, aversi sunt retrosum, Esa.
1. v. 4.

Requiritur hic

1. *Reverentia*. Filius honorat patrem, &
servus Dominum suum: si ergo Pater ego
sum, ubi est honor meus? & si Dominus
ego sum, ubi est timor meus? Mal. 1. v. 6.

Honoremus autem eum, juxta admis-
sionem Siracidis, in opere, & sermone, &
patientiâ, cap. 3. v. 9.

1. *In opere*. In hoc, inquit Christus, cla-
rificatus est Pater meus, ut fructum pluri-
num adferatis, Joh. 15. v. 8. Nudum Do-
mine, Domine, dicere non sufficit, Matth.
7. v. 21. sed Deus populum requirit, zelo-
tem bonorum operum, Tit. 2. v. 14.

2. *In Sermone*. Ne sanctissimum nomen
ejus blasphemando & jurando in vanum
adhi-

adhibeamus, ut in hac mundi fece nihil familiarius est: sed confiteamur coram hominibus, Marth.10.v.32. 1.Petr.3.v.16. Proinde beneficiis innumeris, quibus quotidie fruimur, gratias agamus, Psalm.92.v.2.

3. In patientia, quando nimis ut Pater castigat nos, & corrigit, Prov.3.v.12. idque pro ratione delicti. Ubi primò utitur virga hominum, 2.Sam.7.v.14. castigans nos in iudicio, ne videamus nobis innoxii, Jer.30.v.31. quod si verò frustram percutit nos, disciplinam non recipientes, Jer.2.v.30. defatigatur misereri, Jer.15.v.6. percutiens nos castigatione crudeli, Jer.30.v.14. aut prehensa virgā ferreā, Apoc.12.v.5. confringit capita filiorum minus obsequentium: verticem capilli perambulantum in delictis suis, Psal.68.v.22. At eò ne res redeat, caveamus: sed quando incipit castigare, continuò pér pénitentiam castigationem ejus prævertamus, & nunc pénitebit super malo, Joel.2.v.13.

2. Obedientia. Deus enim honoravit patrem in filiis: & judicium matris exquirens, firmavit in filios, Sir.3.v.1. Idem nobis quoque dictum est, 1.Sam.15.v.23.

3. Confidentialia. Qui enim hésitat, inconsans est in omnibus viis suis. Non ergò existimet homo ille, quod accipiat aliquid à Domino, Jac.1.v.7. & quare dubitemus? Oramus quippe, Patre jubente, Ps.50.v.15. Fratre institente, Matth.6.v.10. Spiritu sancto impellente, qui adjuvat infirmitatem nostram, Rom.8.v.28. & clamat in cordibus nostris, Abba Pater, Gal.4.v.4. unde Spiritus precum dicitur, Zach.12.v.10. Adde gravissimum juramentum Christi, in praetenti Evangelio. Sicut igi-

tur aliás omnis controversia finis jurementum est, Hebr.6.v.16. ita omnino confidamus, quicquid in nomine ejus petierimus, fore Eriam & Aumen. 2.Cor.1.20.

II. Nomen Christi honorata. Christus enim in nomine suo potentibus certissimam exauditionem promittit. Jam vero in nomine Christi precari est,

1. Intelligenter orare: Ut in oratione tuā agnoscas & confitearis, Christum esse Θεόν Ιησούν, unicum illum Advocatum apud Deum, 1.Joh.2.v.1. Qui semper est ad dexteram Dei, & interpellat pro nobis, Rom.8.v.34.

In Papatu, non in solius Christi, sed Mariæ nomine orant, unde in Mariali: Peccator es? Ad Mariæ nomen confugas, ipsum solum ad medendum sufficit. Sicut enim nomen IESU secundum Bernhardum est mel in ore; ita etiam nomen Mariæ est, & aliquid amplius, si dicere audiremus. Hæc nefanda idolatria est: ideo Servator ait: si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Maria enim optulari nequit. Ideo ait illa ministris: Quodcunque dixerit vobis, facite, Joh.2.v.5.

2. Decenter orare, juxta Dei mandatum & promissionem, non arbitrium nostrum. Hæc est fiducia, quam habemus ad Deum: quia, quodcunque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos, 1.Joh.5.v.14. Hoc nisi fecerimus, locum habet illud Jacobi: Petitis, & non accipitis, eò quod male petatis, Jac.4.v.3.

3. Confidenter orare. Christus enim unus homo in gratiâ est, Rom.5.v.15. de quo Pater cœlestis clamavit: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, Matth.3.v.ult. in quo velut dilecto, gratificavit nos Deus,

Deus, E
confun
decore
Psal.11
va, un
28.v.18
ber, nec
nomine
ven pte
minum, I
polite p
gine ip
III. Ex
vator ait:
poteris
vobis, H
vel max
g.v.3. &
Deo, Heb.
Oratio
corporis
hypocris
lium fidel
ns, & de
piorem c
condum
tud bene
Cenagu
quondam
l'ouïe
ment, ego
thu ego u
bonum ve
fidei fil
kao, se
mentem
a. Profes
ministrat
eji regre

Deus, Eph. 1. v. 6. qui in illum credit, non confundetur, Rom. 10. v. 11. quia quasi in decore sacerdotali Deo appropinquit, Psal. 110. v. 3. Et non modò nomen Jehovæ, tanquam Aaron in fronte gerit, Exod. 28. v. 36. sed idem in corde sculptum habet, nec in alio nomine confidit, quam in nomine IESU, certâ spes fretus, Deum Patrem precessuas exauditurum, propter Dominum, Dan. 9. v. 18 quem nobis ipse proposuit propitiatorium per fidem in sanguine ipsius, Rom. 3. v. 25.

III. Exauditionem spera. Propterea Servator ait: Amen, Amen, dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Hic requiritur talistica fides, quam vel maximè oculi Domini respiciunt, Jer. 5. v. 3. & sine illâ impossibile est, placere Deo, Hebr. 11. v. 6.

Oratur igitur, non oculos duntaxat corporales ad cœlum elevemus; quod & hypocritæ faciunt: sed potissimum oculum fidei, quo cor divinum introspicimus, & comprehendemus, illum multò propitiorum esse ad dandum, quam nos ad accipendum, ut Taulerus dixit. Nam lætatur ad benefaciendum nobis, Jer. 32. v. 41. Certi itaque de exauditione esse possumus, quando intuemur.

1. Veritatem promittentis. Erit antequam clament, ego exaudiā: adhuc illis loquentibus, ego audiam, Esa. 65. v. 24. Hæc non hominum verba sunt, quæ fallere possunt: Profectò filii viri sunt mendacium, Psl. 62. v. 10. sed verba immutabilis Dei, qui non mentitur, Tit. 1. v. 2. Luc. 21. v. 33.

2. Potestatem facientis. Præ multititudine enim fortitudinis & robotis, virtutisque ejus, neque unum deficit, Esa. 40. v. 26.

Terreni Magnates non semper opem ferre possunt, ut vel ex propriâ confessione Regis Josaphat, 2. Chron. 20. v. 12. Hiskiæ, Esa. 37. v. 3. Joram, 2. Reg. 6. v. 27. constat.

Eiusmodi impotentem Deum nos non habemus, qui in calamitatibus opem ferre nequeat. Sed est Dominus, qui loquitur & facit, Ezech. 17. v. ult. Manus ejus abbreviata non est, Esa. 59. v. 1. sed quæcumque promisit, potens est & facere, Rom. 4. v. 21.

3. Gratiam dirigentis. Mittit enim Spiritum sanctum in corda nostra, qui preces nostras supplices Cancellariae cœlesti insinuat, majori cum autoritate, ac nos ipsi potuissemus. Iccircò Apostolus emphatica vocula ὑπερέπτυχάντι, i. e. plusquam intercedit, eminenter postulat, utitur. Se ipsum enim, ut Ambrosius explicat, super orationem nostram quasi effundit, ut ignorantiam & temeritatem, quæ precibus adhæret, & coram Deo ingratos reddit, contegat. Quia igitur Spiritum sanctum non modò optulatorem sed & Advocatum habemus, ita nobis viam aperiet, ut facile quicquid oraverimus, imperaturi simus: est enim ejusdem essentia cum Patre & Filio, 1. Joh. 5. v. 7.

Ecce! hic ita funiculus triplest, qui difficile rumpitur, Eccl. 4. v. 12. & quando vera fide hanc apprehendemus, oratio nostra nubes penetrabit, nec cessabit donec propinquet; & non discedet, donec Altissimus adspiciat, Sir. 35. vers. 21. nam omnia possibilia sunt credenti, Marc. 9. v. 23.

Largiatur nobis Deus hanc gratiam, per Christum, in Spiritu sancto. Amen.

DOMI.